

УКРАЇНА

**Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 16 Ізюмської міської ради
(ЗДО № 16)**

проспект Незалежності, будинок 38-А, місто Ізюм, Харківська обл., 64300

тел.(05743) 5-84-16

E-mail:idnz16izum@ukr.net

Н А К А З

30.08.2021

№ 109

**Про організацію роботи з питань
запобігання та протидії булінгу
(цькування) в закладі
дошкільної освіти протягом
2021/2022 навчального року**

На виконання Законів України «Про освіту», «Про охорону дитинства», «Про дошкільну освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», постанов Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 453 «Про затвердження Державної соціальної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року, від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», наказів Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», листів Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 №1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)», , з метою організації роботи з питань профілактики правопорушень, злочинності, булінгу (цькування), та інших негативних явищ, створення якісної системи соціального захисту учасників освітнього процесу, своєчасного аналізу, обробки статистичних даних про дітей пільгових категорій, керуючись наказом Управління освіти Ізюмської міської ради від 25.08.2021 № 274 «Про

організацію роботи з питань соціального захисту дітей, профілактики правопорушень, злочинності, попередження насильства, жорстокого поводження, булінгу (цькування) та інших негативних явищ в закладах освіти в 2021/2022 навчальному році», з метою протидії булінгу (цькуванню), насильству та попередження поширення негативних явищ в освітньому середовищі

НАКАЗУЮ:

1. Вихователю-методисту Забашті О.О.:

1.2 Створити в закладі дошкільної освіти безпечне освітнє середовище, вільне від насильства та булінгу (цькування).

Термін: постійно

1.2 Тримати на контролі стан організації роботи в закладі дошкільної освіти щодо протидії булінгу (цькуванню) в освітньому середовищі.

Термін: постійно

1.3 Включити до розгляду на засіданнях Ради закладу, оперативних нарадах, групових батьківських зборах питання щодо запобігання та профілактики булінгу (цькування).

Термін: протягом 2021/2022 навчального року

1.4 Забезпечити розміщення інформації на офіційному вебсайті закладу дошкільної освіти у відповідності до вимог статті 30 Закону України «Про освіту» в частині забезпечення прозорості та інформаційної відкритості щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню), а саме: правил поведінки здобувача освіти в закладі освіти; плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти; порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти; порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

Термін: до 01.09.2021

1.5 Надавати до управління освіти інформацію про розгляд фактів щодо здобувачів освіти закладу дошкільної освіти, які потерпілі від насильства в сім'ї, випадків булінгу (цькування) відносно дітей /вчинені дітьми.

Термін: постійно, у разі випадку булінгу (цькування)

1.6 Надавати інформацію про проведену профілактичну роботу в закладі дошкільної освіти з вихованцями та батьками, у випадках отримання травм в результаті булінгу (цькування) за місцем виховання вихованців, до управління освіти та до Відділу ювенальної превенції Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Харківській області.

Термін: за потребою на запит

1.7 Організувати роботу педагогічних працівників закладу дошкільної освіти щодо проведення заходів з профілактики та запобігання булінгу (цькування), спрямованих на:

- формування стійкого переконання в учасників освітнього процесу щодо неприпустимості булінгу (цькування) в міжособистісних стосунках;
- оволодіння учасниками освітнього процесу практичними методами оперативного реагування, забезпечення набуття умінь і навичок для запобігання ситуацій булінгу (цькування).

2. Практичному психологу Івановій Д.А.:

2.1 Здійснювати в закладі дошкільної освіти методичний супровід з питань запобігання та протидії домашньому насильству та булінгу.

Термін: протягом року

2.2 Надавати педагогічним працівникам закладу дошкільної освіти методичну допомогу з питань підготовки проведення бесід з дітьми та консультацій з батьками здобувачів освіти щодо профілактики булінгу в освітньому середовищі.

Термін: протягом року

2.3 Проводити заходи (круглі столи, консультації тощо) з працівниками закладу дошкільної освіти, які спрямовані на удосконалення системи роботи з питань протидії булінгу (цькуванню).

Термін: відповідно до плану роботи на 2021/2022 н.р

2.4 Здійснювати контроль за проведенням моніторингу безпеки та комфортності освітнього середовища, випадків булінгу в закладі дошкільної освіти.

Термін: протягом року

2.5 Забезпечити проведення просвітницько-профілактичної роботи з учасниками освітнього процесу з питань правового виховання, запобігання насильства, жорстокого поводження, булінгу (цькування).

Термін: протягом року

2.6 Забезпечити розміщення на вебсайті закладу дошкільної освіти:

- контактної інформації про керівника і педагогічних працівників закладу дошкільної освіти, до яких, відповідно до посадових обов'язків, можуть звертатися учасники освітнього процесу для оперативного вирішення питань, що стосуються збереження життя чи здоров'я, а також захисту прав та інтересів дитини;
- інформаційних банерів щодо захисту прав дитини (посилання для розміщення банерів: <http://la-strada.org.ua/>) Розмістити на видному та доступному місці в закладі освіти:

Термін: до 01.09.2021

2.7 Розмістити на сайті закладу дошкільної освіти банер з гіперпосиланням на офіційний вебсайт системи Безоплатної правової допомоги (<https://legalaid.gov.ua/>).

Термін: до 01.09.2021

2.6 Надавати головному спеціалісту відділу змісту та якості освіти управління освіти Зміївській Р. С. план заходів та інформацію про проведену роботу з протидії булінгу (цькуванню) серед учасників освітнього процесу (згідно з додатками 1, 2, 3, 4).

Термін: в терміни, зазначені в додатках

2.7 Організувати роботу щодо психолого-педагогічного супроводу з застосуванням заходів виховного впливу у групі, в якій стався випадок булінгу (цькування), зокрема:

- діагностики рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;
- розробки програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- розробки корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- консультативної допомоги всім учасникам освітнього процесу;
- розробки профілактичних заходів.

Термін: постійно у разі випадку булінгу (цькування)

3. Затвердити та оприлюднити на вебсайті закладу дошкільної освіти:

- правила поведінки здобувачів освіти в закладі дошкільної освіти (додаток 5);
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) на 2021/2022 навчальний рік (додаток 6);
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти (додаток 7);
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування) (додаток 8).

Термін: 28.08.2021

4. Затвердити порядок застосування заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) (додаток 9).

Термін: 28.08.2021

5. Забезпечити реалізацію заходів усунення причин булінгу (цькування) та заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування).

Термін: постійно у разі випадку булінгу (цькування)

6. Проводити моніторинг в закладі дошкільної освіти щодо створення безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу

(цькування), ефективності виконання плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню).

Термін: грудень, травень

7. Проводити моніторинг ефективності заходів виховного впливу до сторін булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти.

Термін: постійно у разі випадку булінгу (цькування)

8 Затвердити склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – комісія) в наступному складі:

голова комісії: Шиліна М.В., завідувач

заступник голови: Забашта О.О., вихователь-методист

секретар: Салтовська Т.В., інструктор з фізкультури

члени комісії: Баденіна Т.П., вихователь

Безпала Н.О., вихователь

Делікатна Ю.О., вихователь

Іванова Д.А., практичний психолог

Різник В.С., керівник гуртка

представник служби у справах дітей (за згодою).

9. Затвердити Порядок роботи комісії (додаток 10).

10. Членам комісії у разі випадку булінгу (цькування) працювати відповідно до затвердженого Порядку роботи комісії.

11. Комісії:

11.1 Розробляти заходи для усунення причин булінгу (цькування) та заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування).

Термін: за необхідності

12. Здійснювати розгляд заяв про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видавати рішення про проведення розслідування; скликати засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування, вживати відповідних заходів реагування.

Термін: за потребою

13 Доводити до відома учасників освітнього процесу рішення комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) згідно з протоколом засідання.

Термін: після проведення розслідування випадку
булінгу (цькування)

14. Повідомляти невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

- територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);
- службу у справах дітей;
- центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- управління освіти (про направлення листів до вищезазначених служб).

Термін: постійно

15. Надавати головному спеціалісту відділу змісту та якості освіти управління освіти Зміївській Р.С.:

- інформацію про розгляд фактів щодо учнів закладу освіти, які потерпіли від насильства в сім'ї відносно дітей/вчинені, булінгу (цькування) (додаток 11);
- копію наказу про скликання засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти освіти;
- заходи для усунення причин булінгу (цькування);
- заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування);
- копії протоколів засідань комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти;
- копію листа територіального органу (підрозділу) Національної поліції України про застосування заходів адміністративного покарання згідно із статтею 173-4. «Булінг (цькування) учасника освітнього процесу» Кодексу України про адміністративні правопорушення (за наявності після притягнення до відповідальності).

Термін: протягом 10 днів із дня отримання заяви
про випадок булінгу (цькування)

16. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор

М.ШИЛІНА

З наказом від 28.08.2021 № 109 «Про організацію роботи з питань запобігання та протидії булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти протягом 2021/2022 навчального року» ознайомлені:

Баденіна Т.П.	«___»_____2021 року
Безпала Н.О.	«___»_____2021 року
Делікатна Ю.О.	«___»_____2021 року
Забашта О.О.	«___»_____2021 року
Іванова Д.А.	«___»_____2021 року
Різник В.С.	«___»_____2021 року

Додаток 1
до наказу по ЗДО № 16
від 28.08.2021 № 109

План
заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу(цькуванню)
на _____ навчальний рік
(ЗЗСО, ЗДО)

(до 20.09. щорічно)

Назва навчального закладу	№ з/п	Профілактичні заходи	Термін проведення	Відповідальний	Кількість учасників	Відмітка про виконання
	1.					
	2.					
	3.					

Додаток 2
до наказу по ЗДО № 16
від 28.08.2021 № 109

ПЛАН
інформування (початкового та періодичного) працівників, які у своїй
роботі контактують з дітьми про захист дітей від усіх форм насильства та
жорстокого поводження
та просвітницько – профілактичної роботи з дітьми та батьківською
громадськістю з питань правового виховання, попередження
насильства, жорстокого поводження
на _____ навчальний рік
(до 20.09.)
(ЗЗСО, ЗДО)

№ з/п	Назва навчального закладу	Профілактичні заходи	Термін проведення	Відповідальний	Кількість учасників	Відмітка про виконання
1						
2						
3						

Додаток 3
до наказу по ЗДО № 16
від 28.08.2021 № 109

Інформація
про проведення заходів, спрямованих на запобігання та протидію
булінгу (цькування),
у __кварталі 20_/20__ навчального року
(щоквартально до 25.09., 25.12., 25.03.,25.06)

(ЗЗСО, ЗДО)

№ з/п	Профілактичні заходи	Термін проведення	Відповідальний	Кількість учасників
1.				

Додаток 4
до наказу по ЗДО № 16
від 28.08.2021 № 109

Інформація
про проведення інформування (початкового та періодичного) працівників,
які у своїй роботі контактують з дітьми про захист дітей від усіх форм
насильства та жорстокого поводження
та просвітницько-профілактичної роботи з дітьми та батьківською
громадськістю з питань правового виховання, попередження
насильства, жорстокого поводження

(щоквартально до 25.09., 25.12., 25.03.,25.06)
(ЗЗСО, ЗДО)

№ з/п	Назва навчального закладу	Профілактичні заходи	Термін проведення	Відповідальний	Кількість учасників	Відмітка про виконання
1						
2						
3						

**Правила поведінки здобувачів освіти
в Закладі дошкільної освіти (ясла-садок) № 16 Ізюмської міської ради**

Правила поведінки здобувача освіти в закладі дошкільної освіти базуються на чинних законах України, наказах Міністерства освіти і науки України та рішеннях органів місцевого самоврядування, Статуті закладу дошкільної освіти.

В закладі дошкільної освіти вихованці повинні знати правила моральної поведінки, намагатися дотримуватись їх у своїй діяльності:

- диференціювати поняття "добро" і "зло", давати оцінки відповідним вчинкам (своїм та інших людей);

- толерантно ставитись до інакшості, поважати схожі та відмінні риси людей;

- поводитися чесно і правдиво щодо інших;

- ініціювати допомогу та підтримку всім, хто цього потребує; намагатися захистити менших, слабших за себе;

- виявляти турботу про інших, прагнути бути їм корисним, намагатися втішити, заспокоїти;

- вчиняти справедливо, совісно не лише в присутності дорослих, а й за відсутності контролю з їхнього боку;

- бути схильним до самопокладання відповідальності за когось/щось;

- намагатися утриматися від ревнощів, мстивості, жадібності, заздрощів, зловтіхи, прагнення домінувати над кимось;

- порівнювати, зіставляти, аналізувати, узагальнювати, виробляти власні судження;

- знаходити кілька варіантів розв'язання проблеми.

Дотримуватися правил поведінки в соціумі:

- вміти налагоджувати дружні стосунки з приємними однолітками;

- намагатись узгоджувати свої дії з партнерами по спільній діяльності, вміти домовлятися, укладати угоди, виходити з конфлікту з найменшими затратами зусиль; поводитись миролюбно;

- поводитись відповідально, вміти обґрунтувати свої рішення та вчинки;

- утримуватись від небажаних висловлювань та вчинків;

- адекватно реагувати на різні життєві події, ситуації;

- вміти стримувати негативні емоції, регулювати свої почуття;

- знати межі соціально схвалюваної, прийнятної та неприйнятної поведінки;

- виважено ставитися до контактів з незнайомими людьми та їхніх пропозицій, утримуватися від спілкування з «чужими» без дозволу рідних та близьких.

Додаток 6
до наказу по ЗДО № 16
від 28.08.2021 № 109

**План заходів
в Закладі дошкільної освіти (ясла-садок) № 16 Ізюмської міської ради,
спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню)
на 2021/2022 навчальний рік**

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальні	Примітка
1.	Призначити відповідальну особу з числа педагогічних працівників, яка буде здійснювати контроль за виконанням заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти	28.08.2021	Завідувач Шиліна М.В.	
2	Довести до відома педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу законодавчі вимоги у зв'язку із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 року № 2657- VIII»	До 03.09.2021	Завідувач Шиліна М.В., вихователь-методист Забашта О.О.	
3	Забезпечити в закладі дошкільної освіти створення безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування)	Постійно	Завідувач Шиліна М.В., вихователь-методист Забашта О.О.	
4	Оприлюднити на вебсайті закладу дошкільної освіти: - наказ про призначення відповідальної особи з числа педагогічних працівників, яка буде здійснювати контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу та розгляд скарг про відмову у реагуванні на випадки булінгу за відповідними заявами; - правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти; - план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню); - порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти; - порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)	01.09.2021	Вихователь-методист Забашта О.О.	
5	Організувати роботу психологічної служби закладу дошкільної освіти щодо проведення профілактики та запобігання булінгу	Постійно	Практичний психолог Іванова Д.А.	

	(цькування), спрямованих на: - вивчення причин та умов виникнення можливих ситуацій булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти, в домашніх умовах, а також ймовірних ризиків проявів протиправної поведінки (насильницької поведінки) серед учасників освітнього процесу; - роз'яснення основних причин та ознак булінгу в освітньому середовищі; - формування стійкого переконання в учасників освітнього процесу щодо неприпустимості булінгу (цькування) в міжособистісних стосунках; - оволодіння учасниками освітнього процесу практичними методами оперативного реагування, забезпечення набуття умінь і навичок для запобігання ситуацій булінгу (цькування).			
6	<u>Організувати профілактичні заходи по запобіганню булінгу (цькування) для педагогів, батьків та здобувачів освіти:</u> - Консультація для педагогів «Профілактика булінгу у закладі дошкільної освіти»	Вересень, 2021	Практичний психолог Іванова Д.А.	
	- Тренінг для педагогічних працівників «Булінг – соціальна проблема всього світу»	Вересень, 2021	Практичний психолог Іванова Д.А.	
	- Семінар-практикум для педагогів «Толерантність у спілкуванні педагога»	Вересень, 2021	Практичний психолог Іванова Д.А.	
	- Інтегроване заняття для батьків здобувачів освіти «Протидія булінгу»»	Жовтень, 2021	Практичний психолог Іванова Д.А.	
	- Пам'ятка для батьків «Зупини булінг»	Листопад, 2021	Практичний психолог Іванова Д.А.	
	- Круглий стіл для педагогів «Драбина булінгу (цькування)»	Грудень, 2021	Практичний психолог Іванова Д.А.	
	- Консультація для педагогів «Долаємо мобінг»	Січень, 2022	Практичний психолог Іванова Д.А.	
	- Анкетування педагогів «Що таке булінг?»	Лютий, 2022	Практичний психолог Іванова Д.А.	
	- Інтегроване заняття для вихованців середньої групи «Ми дружні хлопці та дівчата»	Березень, 2022	Вихователі середніх груп	
	- Заняття для вихованців старшого дошкільного віку «Школа друзів та подруг»	Квітень, 2022	Вихователі старших груп	
	- Діагностування здобувачів освіти	Травень, 2022	Практичний психолог	

	старшого дошкільного віку за методикою «Повітряні кульки»	2022	психолог Іванова Д.А.	
7.	Контроль стану попередження випадків булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти	Грудень, 2021, травень, 2022	Завідувач Шиліна М.В.	
8.	Розглядати питання протидії та попередження булінгу (цькування) на нарадах при завідувачу, засіданнях педагогічної ради, на батьківських зборах закладу дошкільної освіти.	Вересень, грудень, травень за потребою	Завідувач Шиліна М.В.	
9.	Розглядати заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видавати рішення про проведення розслідування;	За потреби	Завідувач Шиліна М.В.	
10.	Скликати засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживати відповідних заходів реагування.	За потреби	Завідувач Шиліна М.В.	
11.	Невідкладно повідомляти уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та службу у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти і інформувати управління освіти про направлення листів до вищезазначених служб.	Постійно (у разі потреби)	Вихователь- методист Забашта О.О.	
12.	Надавати головному спеціалісту відділу змісту та якості освіти управління освіти Зміївській Р.С. план заходів, графіки проведення та інформацію про проведену роботу з протидії булінгу (цькуванню) серед учасників освітнього процесу.	Вересень, грудень, травень та за потребою	Вихователь- методист Забашта О.О.	

ПОРЯДОК
подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв
про випадки булінгу (цькування)
в закладі дошкільної освіти

1. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, завідувача закладу дошкільної освіти або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

У закладі дошкільної освіти заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає завідувач.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. Завідувач у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

- невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

- повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

- повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

- скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

3. Склад комісії затверджує наказом завідувач закладу дошкільної освіти. Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

4. Склад комісії формується з урахуванням основних завдань комісії.

Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше ніж п'яти її членів.

До складу комісії входять педагогічні (науково-педагогічні) працівники, у тому числі практичний психолог та соціальний педагог (за наявності) закладу освіти, представники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

До участі в засіданні комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

5. Головою комісії є завідувач закладу дошкільної освіти.

6. Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;
- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

7. Член комісії зобов'язаний:

- особисто брати участь у роботі комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;
- брати участь у голосуванні.

8. У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;
- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);
- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
- надання рекомендацій для педагогічних працівників закладу дошкільної освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;

- надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

9. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

10. Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в закладі освіти та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення керівником закладу освіти.

ПОРЯДОК
реагування на доведені випадки булінгу (цькування)
в закладі дошкільної освіти та відповідальність осіб,
причетних до булінгу (цькування)

1. До булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу дошкільної освіти та на прилеглих територіях (включно з груповими приміщеннями, музичної та фізкультурної залів, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, тощо) та (або) за межами закладу дошкільної освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою завідувача закладу дошкільної освіти.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

- умисне позбавлення їжі, одягу, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;

- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;

- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;

- інші правопорушення насильницького характеру.

2. Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти (далі - суб'єкти реагування) є:

- служба освітнього омбудсмена;

- служби у справах дітей;

- центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

- органи місцевого самоврядування;

- завідувач та інші працівники закладу дошкільної освіти;

- засновник (засновники) закладів освіти або уповноважений ним (ними) орган;

- територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

3. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі дошкільної освіти згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі дошкільної освіти.

4. Педагогічні та інші працівники закладу дошкільної освіти у разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;
- повідомити завідувача закладу дошкільної освіти та принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

ПОРЯДОК
застосування заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)
в закладі дошкільної освіти

1. Цей Порядок визначає процедуру застосування заходів виховного впливу в закладі дошкільної освіти.

2. Заходи виховного впливу – заходи, які застосовуються під час освітнього процесу щодо сторін булінгу (цькування) та забезпечують корекцію їхньої поведінки, зокрема виправлення деструктивних реакцій та способів поведінки у міжособистісних стосунках.

3. Заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти застосовуються з метою:

- відновлення та нормалізації відносин між сторонами булінгу (цькування) після відповідного випадку;
- недопущення повторення випадку булінгу (цькування) між сторонами булінгу (цькування);
- загальної превенції випадків булінгу (цькування) у закладі дошкільної освіти.

4. Необхідні заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) визначає комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти, зокрема:

- мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу;
- критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами заходів виховного впливу.

Моніторинг ефективності застосування заходів виховного впливу до сторін булінгу (цькування) та необхідність їх коригування визначає комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти на черговому засіданні.

5. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними працівниками закладу дошкільної освіти, фахівцями служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України та інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування).

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти під час реалізації заходів виховного впливу діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

6. Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу у групі, в якій стався випадок булінгу (цькування), здійснюють у межах своїх посадових обов'язків практичний психолог та соціальний педагог (за наявності) закладу дошкільної освіти, зокрема:

- діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;

- розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої особи;
- розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої особи;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу;
- розробку профілактичних заходів.

У разі відсутності практичного психолога та соціального педагога в закладі дошкільної освіти супровід застосування заходів виховного впливу у групі, в якій стався випадок булінгу (цькування), здійснюють працівники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

•

ПОРЯДОК
роботи комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)
в закладі дошкільної освіти

1. Метою діяльності комісії є припинення випадку булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі, де стався випадок булінгу (цькування); з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

2. Діяльність комісії здійснюється на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

3. До завдань комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога та соціального педагога (за наявності) закладу освіти; відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;
- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

4. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

5. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

6. Секретар комісії не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання комісії, повідомляє членів комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

7. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.

8. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) за відповідною формою, що оформлюється наказом керівника закладу освіти.

9. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

10. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

-
-
-
-
-

\

Додаток 11
до наказу по ЗДО № 16
від 28.08.2021 № 109

ІНФОРМАЦІЯ

**про розгляд фактів щодо учнів закладів освіти _____ району/міста/ОТГ,
які потерпіли від насильства в сім'ї відносно дітей /вчинені дітьми (булінгу)**

(подається відповідальною особою з числа педагогічних працівників, яка здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу та розгляд скарг про відмову у реагуванні на випадки булінгу за відповідними заявами у разі виникнення)

(ЗЗСО, ЗДО)

№ з/п	ПІБ дитини	Дата народження дитини	ЗЗСО, Клас	Дата, причина події (коротка інформація про випадок)	Робота, проведена з учнем/сім'єю
1.					
2					

